

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 เดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน 2566

บทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี

THE TEACHERS ROLE ON LIFE SKILL DEVELOPMENT OF PRIMARY
STUDENT LEVEL UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION
COMMISSION IN CHONBURI PROVINCE

สุทธิรักษ์ สมอ่อน, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์*, วรวุฒิ เพ็งพันธ์**

Suttirak Somon, Suwichai Kosaiyawat*, Worawut Phengphan**

นักศึกษาลัทธิสุตรการศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาและการพัฒนาสังคม) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2565, e-Mail: suttirak.somon@gmail.com (Corresponding Author)
Student, Master of Education (Education and Social Development), Faculty of Education,
Burapha University, Academic Year 2022,
e-Mail: suttirak.somon@gmail.com (Corresponding Author)
(Received: 2023, May 16; Revised: 2023, June 28; Accepted: 2023, June 30)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี 2) เปรียบเทียบบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน จำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบห้อง และที่ตั้งของโรงเรียน และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี สำหรับครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี จำนวน 370 คน ด้วยวิธีการ

*,**อาจารย์ประจำ ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา,

e-Mail: kosajyaw@buu.ac.th, worawut@buu.ac.th

Lecturer, Department of Vocational Education and Social Development, Faculty of Education,

Burapha University, e-Mail: kosajyaw@buu.ac.th, worawut@buu.ac.th

สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนและทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับครูผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC=.97 และมีค่าความเชื่อมั่น=.94 และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี โดยรวมและแยกรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ครูมีบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนมากเป็นลำดับแรกคือ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านบทบาทในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน และด้านบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตนักเรียนโดยเทคนิคต่าง ๆ ตามลำดับ 2) ครูที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน จำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบต่อห้องต่างกัน ส่งผลต่อบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนไม่แตกต่างกัน ขณะที่ที่ตั้งของโรงเรียนส่งผลต่อบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน โดยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีที่ตั้งโรงเรียนในเขตเทศบาลมีบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี มากกว่าครูที่มีที่ตั้งโรงเรียนอยู่นอกเขตเทศบาล 3) แนวทางการพัฒนาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมแบบ Active Learning โดยจัดให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือมีการปฏิบัติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การสร้างบรรยากาศชั้นเรียนให้เหมาะแก่การเรียน การสอน ลดความตึงเครียดในห้องเรียน การสร้างสถานการณ์จำลองในรูปแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระโดยไม่ตัดสินว่าความคิดนั้นถูกหรือผิด

คำสำคัญ: บทบาทของครู, การพัฒนาทักษะชีวิต, ประถมศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the teachers' role on life skill development of primary student level under the Office of the Basic Education Commission in Chonburi Province, 2) compare of those teachers' role on life skill development with respect to gender, age, teaching experience at primary education level, number of students responsible for the room and the location of the school, and 3) examine the way to develop the role of those teachers. Quantitative research and interview were used to collect the data, which were then analyzed using a qualitative method. The research instruments included

questionnaire. The samples, proportionately selected by stratified sampling method (Stratified Random Sampling), consisted of 370 primary teachers in Chonburi Province. In-depth interviews with 25 key informants were conducted. The research tools included a questionnaire with an index of Item Objective Congruence (IOC) at .97 and a reliability at .94 and the structured interview, the questions of which were reviewed and approved by 3 experts. Statistics used to analyze quantitative data included average, percentage, standard deviations, average comparison statistics, one-way variance analysis and qualitative data to triangulation data validation.

The results showed that: 1) The level of teachers' roles in developing primary school student life skills of the Basic Education Commission in Chonburi Province was overall and by aspect at a high level. The highest level was the life skill development integrated with teaching and learning in the subject matter group, followed by roles in encouraging the learners to gain life skills based on 4 components and roles in organizing learning activities that promote student life skills by various techniques. 2) Teachers with different genders, ages, work experiences, number of students per class showed no difference in their roles in the students' life skill development. However, the location of the school affected the role of teachers in the development of student life skills. Those working in the municipality area had more roles in developing student life skills than those working outside the municipality area. 3) Guidelines for the development of teachers' roles in developing primary school students' life skills under the Office of the Basic Education Commission in Chonburi Province included student-centered teaching; active learning activities, in which the students participated in activities or had as many practices as possible; class atmosphere enhancement; class anxiety reduction; and various role plays to have students express their opinions freely.

Keywords: Teachers' Role, Life Skill Development, Primary Student Level

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเรื่องของการติดเชื้อ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนทำให้เกิดช่องว่างความเหลื่อมล้ำทางการใช้เทคโนโลยี พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบต่อตัวเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อมก่อให้เกิดความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ปัญหาที่เกิดจากสิ่งเหล่านี้ล้วนนำมาสู่การเรียกร้อง รวมถึง

การตอบโต้ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาผ่านการแสดงออกของเด็กและเยาวชนในรูปแบบต่าง ๆ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2565, หน้า 12) จากการรายงานปัญหาที่เกิดจากระบบการศึกษาพบว่ากลุ่มเด็กวัยเรียนยังมีปัญหาทางเชาว์ปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เด็กวัยเรียนของไทยส่วนใหญ่มี IQ ต่ำกว่าค่ากลางมาตรฐานสากล ขณะที่ EQ มีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าปกติเนื่องจากปัญหาภาวะโภชนาการของแม่และเด็ก ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม การดูแลของครอบครัว ซึ่งล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมและทักษะการใช้ชีวิตของเด็ก นอกจากนี้ช่วงวัยรุ่นยังมีปัญหาการตั้งครมร์ก่อนวัยอันควรและปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดในปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 68)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการคือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6) ซึ่งการสร้างทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนในช่วงวัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการสร้างคนให้มีประสิทธิภาพทั้งด้านความสามารถภายในและความสามารถภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 7) โดยครูมีหน้าที่ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ดีงามแก่ลูกศิษย์ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ เป็นแบบอย่างทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556, หน้า 73-74) ครูต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันให้รอดพ้นจากการครอบงำความคิดของสื่อเทคโนโลยีและตั้งรับต่อการก้าวรุกทางสังคมอย่างรู้เท่าทัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554, หน้า 1) อีกทั้งจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยส่วนหนึ่งที่ได้มีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาระดับชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2 มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานป้องกันยาเสพติดและงานพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนจากการลงปฏิบัติหน้าที่ทำให้พบว่า นักเรียนที่เกิดปัญหาส่วนใหญ่ไม่สามารถที่จะเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง หรือไม่สามรถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ ครูประจำชั้นจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนผ่านพ้นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตเพราะครูเปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่ 2 ที่คอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาชีวิตต่าง ๆ ของนักเรียน

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี เพื่อนำผลวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยครูสามารถพัฒนา ปรับปรุง วิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน จำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบต่อห้อง และที่ตั้งของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี จำนวน 6,054 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี, 2561, หน้า 7) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน จากนั้นจึงจำแนกตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1, เขต 2 และเขต 3 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนโดยใช้ตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ผู้บริหาร ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนด้วยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 25 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน จำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบต่อห้อง ที่ตั้งของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ประเภทเลือกคำตอบเดียว ส่วนที่ 2 บทบาทครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด ทดสอบคุณภาพด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้ค่า IOC=.97 ทดสอบความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่น=.94

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม จำนวน 7 ข้อจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามครูผู้สอนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี จำนวน 370 คน ระหว่างวันที่ 11-31 ตุลาคม พ.ศ.2564 โดยนำแบบสอบถามส่งให้กลุ่มเป้าหมายและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองในช่วงเวลาการจัดอบรมต่าง ๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่ต้นสังกัดของกลุ่มประชากรโดยเลือกกลุ่มเป้าหมาย

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล จำนวน 25 คน โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ไม่น้อยกว่า 5 ปี และเคยดำรงตำแหน่งหรือได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน เช่น หัวหน้า/ผู้รับผิดชอบ โครงการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน กิจกรรมลูกเสือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 สาระ ด้วยแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดและผ่านช่องทางออนไลน์ ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน-17 ธันวาคม พ.ศ.2564

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 1) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (Independent t test) และการทดสอบความแปรปรวน (One-way ANOVA) 2) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 370 คน เป็นชายและหญิงอย่างละครึ่ง ร้อยละ 50.00 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 36.49 มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี ร้อยละ 48.38 มีจำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบต่อห้อง 11-20 คน ร้อยละ 38.92 มีที่ตั้งโรงเรียนอยู่นอกเขตเทศบาล ร้อยละ 52.98

2. บทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี โดยรวมและแยกรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) โดยด้านที่ครูมีบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนมากเป็นลำดับแรกคือ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.41$) รองลงมาด้านบทบาทในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ($\bar{X}=4.39$) และด้านบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตนักเรียนโดยเทคนิคต่าง ๆ ($\bar{X}=4.28$) ตามลำดับ

เมื่อศึกษาสภาพปัจจัยของครูต่อบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน พบว่าที่ตั้งของโรงเรียน ($t=4.657^*$, $p=.032$) ส่งผลต่อบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีที่ตั้งโรงเรียนในเขตเทศบาลมีบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับ

ประณตศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี มากกว่า ครูที่มีที่ตั้งโรงเรียนอยู่นอกเขตเทศบาล ส่วนครูที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน จำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบต่อห้องต่างกัน ส่งผลต่อบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี ควรเป็นดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning 3) การสร้างบรรยากาศชั้นเรียนให้เหมาะแก่การเรียนการสอน ลดความตึงเครียดในห้องเรียน 4) สร้างสถานการณ์จำลองในรูปแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยไม่ตัดสินว่าความคิดนั้นถูกหรือผิด

อภิปรายผล

1. บทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี พบว่ามีบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ที่สร้างทักษะชีวิตทั่วไปด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการสอนปกติในชั้นเรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมหรือกระบวนการกลุ่มและเทคนิคเกมการศึกษา ที่ให้ผู้เรียนได้มีการอภิปรายแสดงความรู้สึกรู้สึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงเวลาเรียนปกติ เป็นการบูรณาการหรือสอนแทรกทักษะชีวิตในกระบวนการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 14) ดังนั้นบทบาทของครูจึงมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาของหลักสูตร รวมถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต และช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้านที่ครูมีบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนมากเป็นลำดับแรกคือ การพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากครูเป็นผู้ออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเอง จึงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ที่มีความหมายหลากหลายและสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรู้แจ้งรู้จริงในสิ่งที่ศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547, หน้า 10) สอดคล้องกับ พิมพ์พัญ ทองกิ่ง (2563, หน้า 57) ที่ศึกษาบทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21 พบว่า “ครู” ต้องปรับบทบาทมาเป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ค้นพบด้วยตนเอง โดยใช้แนวคิดการเรียนการสอนแบบ Teach Less, Learn More และยึดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรม การจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางกายภาพและบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางจิตวิทยา

2. การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูต่อบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี พบว่า

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่าบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างเพศไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถหรือลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี ครูผู้สอนทั้งเพศหญิงเพศชายสามารถจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้ในระดับพอ ๆ กัน สอดคล้องกับ วศิน ชูชาติ (2559, หน้า 143) ที่ศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่าบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างอายุไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถหรือลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี ครูผู้สอนทุกช่วงวัยสามารถจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้ในระดับพอ ๆ กัน สอดคล้องกับ สุกัญญา ลัทธินพรม (2546, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทของครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอร่อนพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าครูที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่าบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนไว้ 5 สมรรถนะ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ไขปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6) จึงทำให้ครูทุกคนต้องดำเนินการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน ควบคู่กับการพัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ แม้ว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน แต่หากได้ศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาตามหลักสูตรก็สามารถจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้พอ ๆ กัน สอดคล้องกับ ดร.ณิ จันทรแก้ว (2553, หน้า 105) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีการรับรู้ การบริหารงานวิชาการแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 เดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน 2566

2.4 จำแนกตามจำนวนนักเรียนที่รับผิดชอบต่อห้อง พบว่าบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้โรงเรียนสามารถรับนักเรียนในหนึ่งห้องได้ไม่เกิน 40 คน เพื่อไม่ให้เป็นการทับถมมากเกินไป หากครูสามารถจัดบรรยากาศในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมต่อการเรียนรู้ มีการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ สอดคล้องกับ วศิน ชูชาติ (2559, หน้า 164) พบว่าเมื่อขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรีไม่แตกต่างกัน

2.5 จำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน พบว่ามีบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีที่ตั้งโรงเรียนในเขตเทศบาลมีบทบาทในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรีมากกว่าครูที่มีที่ตั้งโรงเรียนอยู่นอกเขตเทศบาล เนื่องจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ส่วนมากจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีบุคลากรหรือมีครูสอนครบชั้นทำให้ครูมีเวลาจัดเตรียมแผนการสอนที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้ ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ครู และบุคลากรอาจจะมีไม่เพียงพอ ครูบางคนอาจจะต้องสอนหลายวิชาและหลายชั้นเรียน การจัดเตรียมแผนการสอนหรือรูปแบบการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตอาจจะยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วาภูมิ ลักษณ์โชคดี (2560, หน้า 106) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนารองรับระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสามรอบของ สมศ. พบว่าที่ตั้งของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนในทางอ้อม เนื่องจากโรงเรียนที่มีที่ตั้งแตกต่างกันจะมีความพร้อมของปัจจัยนำเข้าและกระบวนการที่แตกต่างกัน และส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียนซึ่งเป็นผลผลิตสุดท้าย โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองส่วนใหญ่จะมีความพร้อมทั้งในส่วนของผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีมากกว่าโรงเรียนที่อยู่นอกเมืองหรือชนบท

3. แนวทางการพัฒนาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี ครูควรวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนโดยให้ผู้เรียนได้ร่วมทำกิจกรรม เช่น

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Child Center นั้น คือการที่นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้นำไปสู่การเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนสามารถคิด วิเคราะห์ตามความเหมาะสมและตามความต้องการของเขาโดยการแนะนำของครู สอดคล้องกับ วิชาดา ศรีเจริญ (2554, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพเบื้องต้น พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของรายวิชา วท.วส. 113 วิทยาศาสตร์สุขภาพเบื้องต้น ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนโดยทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้สนุกสนานมีแบบเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคน ทำให้การเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ตื่นตัวเสริมพลังทางบวกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างมีชีวิตชีวา สอดคล้องกับ ญาณัญญา ศิริภัทร์ธาดา (2553, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในการเรียน วิชาหลักการตลาด โดยการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning) พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถทำข้อสอบได้คะแนนสูงกว่าเดิมได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรคือ 70% ขึ้นไป

3.3 การสร้างบรรยากาศชั้นเรียนที่เหมาะสมแก่การเรียนการสอน ลดความตึงเครียดในห้องเรียน ซึ่งบรรยากาศในชั้นเรียนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสนใจใคร่รู้ ใคร่เรียน ให้แก่ผู้เรียน ชั้นเรียนที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน ย่อมเป็นแรงจูงใจภายนอกที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียน รักการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียน และช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติอันดีงามแก่นักเรียน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2531, หน้า ค) ที่กล่าวว่าบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ครูให้ความเอื้ออาทรต่อนักเรียน นักเรียนกับนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีมิตรต่อกัน มีระเบียบวินัย มีความสะอาด เหล่านี้เป็นบรรยากาศที่นักเรียนต้องการ ทำให้นักเรียนมีความสุขที่ได้มาโรงเรียนและในการเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ

3.4 การสร้างสถานการณ์จำลองในรูปแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยไม่ตัดสินว่าความคิดนั้นถูกหรือผิด ซึ่งการสร้างเหตุการณ์สมมุติในรูปแบบต่าง ๆ ช่วยให้นักเรียนรู้จัก อภิปราย ถกเถียง และคิดวิเคราะห์ตัดสินใจจากเหตุผล และการให้แนวทางการแก้ปัญหาที่ สอดคล้องกับ เสริมศรี ลักษณะศิริ (2540, หน้า 370) ที่กล่าวว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการสอนที่ผู้สอนสร้าง สถานการณ์ที่เป็นปัญหาเพื่อฝึกให้ผู้เรียนตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาโดยใช้ความคิดอย่างอิสระและมีส่วนร่วม หรือบทบาทในสถานการณ์นั้น ๆ ราวกับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ซึ่งนับว่าเป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือมีการปฏิบัติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูผู้สอนจะมีบทบาทน้อยลง ผู้เรียนจะมีโอกาสได้พัฒนาทักษะการคิดในระดับสูง รู้จักวางแผนการทำงาน ทำงานเป็น รู้จักตัดสินใจแก้ปัญหาได้ มีการทำงานร่วมกับผู้อื่น และได้แสดงออกซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเน้นวิธีการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งครูผู้สอนควรเลือกรูปแบบหรือบูรณาการหลาย ๆ วิธีผสมกัน โดยให้สอดคล้องและเหมาะสมในการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน และเมื่อพิจารณาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนนั้น ครูควรฝึกและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. การบริหารอัตรากำลังสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลความเจริญ ต้องจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอและลดภาระงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่งานสอนของครูเพื่อให้ครูได้มีเวลาเตรียมการสอนและวางแผนในการทำกิจกรรมให้กับนักเรียนได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับและแต่ละวัย เนื่องจากการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังคงถือว่าเป็นเรื่องใหม่ยังคงได้รับความสนใจในการพัฒนาเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากในบทเรียนแต่มีอยู่ในสังคมที่แวดล้อมตัวนักเรียนและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอย่างหลากหลายและรวดเร็ว สิ่งหนึ่งที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือความพร้อมของทั้งผู้สอนและผู้เรียน ความจำเป็นเร่งด่วนคงจะได้แก่ การเตรียมความพร้อมของผู้สอนกับบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน การทบทวนหลักสูตรที่ใช้ในการสอน หลักการ ทฤษฎีรูปแบบ วิธีการสอนและการเรียนรู้ที่ได้ดำเนินการอยู่และที่จะดำเนินการในอนาคต ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจนเกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ญาณัญญา ศิริภัทร์ธาดา. (2553). *รายงานการวิจัยการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาด โดยการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active Learning)*. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- ดร.ณิ จันท์แก้ว. (2553). **การบริหารงานวิชาการแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส.** ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พิมพ์พาพิณ ทองกิ่ง. (2563). **บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21.** ปรินญาานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2565). **รายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชน ประจำปี 2564.** กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วศิน ชูชาติ. (2559). **ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จังหวัดสุพรรณบุรี.** ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วารุณี ถิ่นโชคดี. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนาการของระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งสามรอบของ สมศ.** กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- วิภาดา ศรีเจริญ. (2554). **รายงานการวิจัยในชั้นเรียนผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรายวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพเบื้องต้น.** พิษณุโลก: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุกัญญา ลัทธิตพรม. (2546). **บทบาทของครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอรัตนพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **การพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2531). **การบริหารโรงเรียนเอกชน.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). **การประชุมวิชาการการวิจัยทางการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 เดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน 2566

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชลบุรี พ.ศ.2561-2565*. ชลบุรี:

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการการเรียนการสอน*

ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เสริมศรี ลักษณะศิริ. (2540). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

Krejcie, V.R., & Morgan, W.D. (1970). Determining sample size for research activities.

Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.